

Helsingin kaupunki
Sosiaalivirasto
Päivähoidon vastuualue
Puistola-Jakomäki

PÄIVÄHOITOYKSIKKÖ KUMINAN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

12.10.2010

SISÄLTÖ

Johdanto.....	3
1 Toiminta-ajatus.....	3
2 Kuminan toimintaympäristö.....	4
3 Arvolähtökohdat.....	4
3.1 Turvallisuus.....	5
3.2 Lämminhenkisyys.....	6
3.3 Lähellä ja läsnä.....	6
3.4 Erilaisuuden ymmärtäminen.....	6
4 Hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus.....	7
4.1 Hoito ja kasvatust.....	7
4.2 Näkemys lapsesta ja oppimisesta.....	7
4.2.1 Ihmiskäsitys.....	7
4.2.2 Oppimis- ja tietokäsitys.....	8
4.3 Kieli ja vuorovaikutus.....	8
4.4 Lapsille ominaiset toimintatavat.....	9
4.4.1 Leikkiminen.....	9
4.4.2 Liikkuminen.....	10
4.4.3 Tutkiminen.....	11
4.4.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen.....	11
4.5 Eri kieli - ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatus.....	11
4.5.1 Suomi toisena kielenä –opetus.....	12
4.6 Esiopetuksen toteuttaminen ja oppilashuolto.....	13
4.6.1 Terveys.....	14
5 Sisällölliset orientaatiot 1-6-vuotiaiden varhaiskasvatuksessa.....	16
5.1 Matemaattinen orientaatio.....	16
5.2 Luonnontieteellinen orientaatio.....	16
5.3 Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio.....	18
5.4 Esteettinen orientaatio.....	18

5.5 Eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio.....	19
6 Kasvatuskumppanuus.....	20
6.1 Yhteistyökumppanit.....	21
7 Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa.....	22
8 Dokumentointi, arviointi ja osaamisen kehittäminen.....	22

LIITTEET

Lapsen perustietolomake

Aloituskeskustelulomake

Lapsen vasuesite

Esiopetuksen perustietolomake ja aloituskeskustelu

Varhaiskasvatus on alle kouluikäisten lasten hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Esiopetus on vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista annettavaa opetusta ja kasvatusta.

Varhaiskasvatussuunnitelma on tehty työvälineeksi päivähoitoyksikkö Kuminan henkilökunnalle sekä avuksi lasten vanhemmille päiväkodin arjen tuntemisessa. Suunnitelman tekemiseen on osallistunut koko henkilökunta vuodesta 2007 alkaen.

Varhaiskasvatussuunnitelman perustana ovat Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005 ja Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma 2007. Esiopetussuunnitelma on kiinteä osa varhaiskasvatussuunnitelmaa. Sen perustana on lisäksi Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelma.

1 KUMINAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuonna 1983 perustettu päiväkotikoulu Kumina sijaitsee Tapulikaupungissa Pikkarastien kauniilla omakotitaloalueella. Nykyinen päivähoitoyksikkö Kumina koostuu kahdesta toimipisteestä, päiväkotikoulu Kuminasta ja ryhmä Neilikasta.

Ryhmä Neilikka sijaitsee Tapulikaupungin Palokujalla lähellä Puistolantie-asemaa. Ryhmä toimii kerrostaloyhtiön toisessa kerroksessa. Neilikka on perustettu päiväkodiksi vuonna 1981. Päivähoitoyksikkö Kuminaan ryhmä Neilikka liitettiin elokuussa vuonna 2009.

Päiväkotikoulun tilat on suunniteltu kolmelle ryhmälle, Kukuille (0-3v.), Mimeille (3-5v.) ja Nanoille (5-6v.). Neilikassa toimii kaksi ryhmää, Vilttitossut (1-3v.) ja Heinähatut (3-5v.).

Ryhmässä työskentelee pääsääntöisesti yksi lastentarhanopettaja ja kaksi lastenhoitajaa. Esiopetusryhmässä on kaksi lastentarhanopettajaa ja yksi lastenhoitaja. Lisäksi ryhmässä on tarvittaessa erityisavustaja.

Kuminan huoltotiimissä työskentelee kaksi henkilöä, keittäjä ja päiväkotiapulainen. Neilikassa työskentelee päiväkotiapulainen, joka vastaa ruokahuollosta, siivouksesta ja pyykkihuollosta.

Päiväkodissa käy paljon opiskelijoita erilaisilla jaksoilla sosiaalialan oppilaitoksista sekä koululaisia tutustumassa työelämään.

Olemme rakentaneet toimintaympäristömme niin, että leikkipaikat ovat selkeästi jaettuna, lelut, pelit, askartelumateriaalit ja muut lasten käytettävissä olevat tavarat ovat lasten saatavilla hyvin merkityillä paikoilla. Rakennamme toimintaympäristömme viihtyisyyttä ja turvallisuutta ajatellen ryhmän sen hetkisten lasten tarpeita vastaaviksi. Tarjoamme lapsille leikkirauhaa järjestämällä esimerkiksi pienryhmätiloja leikkimistä varten. Lapset voivat osallistua ympäristön muokkaamiseen toiminnassaan, esimerkiksi rakentamalla majoja tai järjestelemällä kotileikkutilaa käynnissä olevaan leikkiin sopivammaksi.

Pihat innostavat omaehtoiseen ja ohjattuun liikkumiseen, leikkimiseen ja tutkimiseen. Lähiympäristössä on puisto- ja metsäalueita, jotka tarjoavat hyvät mahdollisuudet luontoretkiin ja ympäristössä liikkumiseen.

2 TOIMINTA-AJATUS

Kumina on turvallinen kasvuympäristö lapselle. Toiminnassamme on tärkeää leikkiminen sekä hyvien tapojen ja sosiaalisten taitojen oppiminen. Pienikin asia on lapselle elämys.

3 ARVOLÄHTÖKOHDAT

Päiväkotimme toiminta perustuu yhteisesti määriteltyihin arvoihin. Henkilökunnan arvot pohjautuvat kehittämispäivinä käytyihin keskusteluihin. Vanhempien ja lasten arvoja nousee näkyviin esimerkiksi vuosittain käytävissä vasu-keskusteluissa. Lisäksi teimme vuonna 2008 arvokyselyn vanhemmille. Näiden pohjalta tärkeimmiksi arvoiksi nousivat

turvallisuus, lämminhenkisyys, oleminen lapsen lähellä ja läsnä sekä erilaisuuden ymmärtäminen.

3.1 Turvallisuus

Pidämme tärkeänä perusturvallisuuden luomista lapselle kaikissa tilanteissa. Haluamme luoda turvallisuuden tunteen sekä lapsille, vanhemmille että myös henkilökunnalle. Henkilökuntaa pitää olla riittävästi paikalla suhteessa lasten määrään. Aikuisten yhdessä sopimat säännöt luovat turvallisuutta. Kiinnitämme huomiota hyvään ja luottamukselliseen tiedonkulkuun. Jos lapselle on päivän aikana tapahtunut jotain, pidämme huolen siitä, että tieto tavoittaa vanhemmat.

Helsingin kaupunki on vakuuttanut päivähoidossa olevat lapset. Jos lapselle on päiväkodissa sattunut jokin jatkohoitoa vaativa tapaturma, annamme vanhemmille esitäytetyn vakuutuslomakkeen. Tapaturman vaatiessa välitöntä hoitoa, viemme lapsen päiväkodista Puistolan terveyskeskukseen. Hammashoitoa vaativissa tapaturmissa menemme Puistolan hammashoitolaan.

Huomioimme myös fyysisten tilojen turvallisuuden. Huolehdimme sisällä ja ulkona lasten toimintavälineiden kunnosta. Lisäksi opastamme lapsia välineiden oikeaan käyttöön. Huomaamistamme vioista ilmoitamme huoltoyhtiöön. Pehdytämme uudet työntekijät palo- ja muihin turvallisuusasioihin. Poistumisharjoituksia pidämme säännöllisesti. Myös palohälytinjärjestelmät tarkistetaan säännöllisesti.

Olemme koonneet lähietsintäkansion, johon on kerätty lapsista valokuva, perustiedot sekä vanhempien karttaan merkitsemä reitti päiväkodilta lapsen kotiin. Päiväkodin lähialueet on jaettu lähietsintäsektoreihin. Olemme tutustuneet lähiympäristöön ja kartoittaneet ympäristön vaarapaikat.

Lämminhenkisen ilmapiirin luominen on meille tärkeää. Lämminhenkisyydellä tarkoitamme ystävällistä suhtautumista kanssaihmeisiimme sekä päivittäistä lasten, perheiden ja työtovereiden huomioimista.

3.3 Lapsen lähellä ja läsnä

Peruslähtökohtanamme on huomioida lapsi yksilönä ja antaa lapselle mahdollisuus kasvaa ja kehittyä turvallisessa ympäristössä ja muodostaa lapselle luottamuksellinen vuorovaikutussuhde häntä hoitaviin aikuisiin.

Annamme lapselle mahdollisuuden vaikuttaa omaan toimintaansa, esimerkiksi leikin ja leikkipaikkojen valintaan sekä yhteisleikkeihin erikokoisissa ryhmissä eri-ikäisten lasten kanssa. Aikuinen havainnoi aktiivisesti lapsen toimintaa ja on samalla lähellä. Aikuinen ohjaa tarvittaessa leikkiä ja sen sujumista sekä osallistuu yhdessä leikkimiseen.

Kuuntelemme lasta ja keskustelemme hänen kanssaan. Esimerkiksi ruokailutilanteissa, jolloin aikuiset syövät yhdessä lasten kanssa, on oiva tilaisuus keskusteluun. Luomme lapselle läheisyyden tunnetta pitämällä häntä sylissä ja painaamalla.

3.4 Erilaisuuden ymmärtäminen

Päiväkodissämme on erilaisia lapsia ja aikuisia. Lapset tulevat erilaisista perheistä. Kohtaamme lapset ja perheet tasapuolisina. Kunnioitamme perheitä ja heidän omia arvojaan. Arvostamme heitä luomalla avoimen ja keskustelemaan ilmapiirin. Jokainen lapsi on yksilö, huomioimme hänen taustansa ja temperamenttinsa. Opetamme lapsia ymmärtämään erilaisuutta ja toimimaan erilaisten ihmisten kanssa. Kunnioitamme erilaisia työkavereita sekä heidän päiväkodin arvojen mukaisia erilaisia toimintatapoja.

4.1 Hoito ja kasvatus

Hoito, kasvatus ja opetus muodostavat varhaiskasvatuksen kokonaisuuden. Hyvä hoito on perusta kaikelle toiminnalle varhaiskasvatuksessa. Hyvällä hoidolla ja kasvatuksella edistetään lapsen henkilökohtaista hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Lapselle rakennetaan perusturvallisuuden tunne hoivan kautta.

Päivähoitoyksikkö Kuminassa hyvä hoito alkaa heti aamusta lapsen lämpimällä vastaanotolla. Päivän mittaan huolehdimme lapsen perustarpeista, kuten riittävästä ulkoilusta, levosta, ruokailusta ja puhtaudesta. Tuemme ja kannustamme lasta päivittäisissä toiminnoissa, edistäen lapsen omatoimisuutta. Tuemme lasta myös kaverisuhteissa ja leikeissä. Lapsen läheisyyden tarpeita tyydytämme kuuntelemalla, olemalla läsnä ja pitämällä lasta sylissä.

4.2 Näkemys lapsesta ja oppimisesta

4.2.1 Ihmiskäsitys

Lapsi on sosiaalinen ja aktiivinen. Hänellä on valmius tiedonetsintään, ymmärtämiseen sekä luovaan ajatteluun. Hän on utelias, aktiivinen leikkijä ja oppija, joka tutkii ympäristöään. Lapsen kehitys on prosessi, jolloin kehittyminen ja oppiminen ovat vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Lapsen minäkuvan rakentumisessa ja persoonallisuuden kehittämisessä lapsen suhteet aikuisiin sekä toisiin lapsiin ovat merkityksellisiä.

Päivähoitoyksikkö Kuminassa näemme aikuisen ja lapsen suhteen läheisenä, empaattisena ja eettisenä. Kunnioitamme jokaisen perheen omaa arvomaailmaa ja itsenäisyyttä.

Oppimista tapahtuu yksilöllisesti suhteessa lapsen ikään, herkkyykskausiin ja yksilöllisiin ominaisuuksiin. Oppiminen on aktiivinen prosessi, joka tapahtuu vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Yhteistoiminnassa lapsi oppii myös toisilta lapsilta. Lapsen oppiminen on kokonaisvaltaista ja hänen saamansa oppimiskokemukset ovat tärkeitä. Annamme hänelle aikaa harjoitteluun ja asioiden toistamiseen. Leikin avulla ja itse tekemällä lapsen oppiminen syventyy.

Lapsen kannalta merkityksellistä on toimintatieto: tieto kytkeytyy tekemiseen. Tietokäsityksen mukaan lapsen tieto rakentuu eri aistien välityksellä kokeilemalla, tekemällä, leikkimällä, tutkimalla ja yhteistoiminnassa kavereiden kanssa. Lapset oppivat myös aikuisten esimerkistä. Tiedon rakentuminen edellyttää siis vuorovaikutusta lasten tai lapsen ja aikuisen kesken. Lapsi on hyvin tiedonhaluinen: hän haluaa tietää loputtomiin.

Korostamme oppimisessa yhteistoimintaa, ajattelutaitojen kehittämistä ja lapsen uteliaisuuden herättämistä. Olemme rakentaneet oppimisympäristön niin, että kaikissa ryhmissä on oppimisvälineet ja materiaalit lapsen saatavilla koko ajan. Järjestämme suotuisia kasvuympäristöjä lapsen omaehtoiselle tiedon hankinnalle. Tuemme lapsen luottamusta omiin kykyihinsä oppijana, kannustamalla lasta kokeilemaan sekä yrittämään itse. Ohjaamme lasta tiedon hankintaan, sen jäsentelemiseen, käyttämiseen ja soveltamiseen eri tilanteisiin.

4.3 Kieli ja vuorovaikutus

Kieli on tärkeä osa sosiaalista vuorovaikutusta sekä lasten kesken että lapsen ja aikuisen välillä. Sen avulla ilmaistaan itseä ja tunteita. Lapsen toimintaympäristö on puhetta ja vuorovaikutusta tulvillaan, kaikki varhaiskasvatuksen toiminta tapahtuu puhumisen ja muun vuorovaikutuksen sisällä. Päiväkodissa välittävä vuorovaikutus näkyy lämpimänä suhtautumisena lapseen arjen pienissä tilanteissa.

Keskustellessa lapsen kanssa laskeudumme tarvittaessa lapsen tasolle, jolloin saamme katsekontaktin ja osoitamme aitoa kiinnostusta lapseen. Kuuntelemme ja huomioimme lasta, jolloin lapsi tuntee itsensä tärkeäksi ja rohkaistuu ilmaisemaan itseään. Puhumme

lapselle selkeästi käyttäen luontevaa puhekieltä ja oikeita kielioppirakenteita. Lorut, laulut ja sadut sisältyvät lapsen päivään sekä ohjatuissa hetkissä ja leikkimisessä. Tuemme erikikäisten lasten kielellistä kehitystä esimerkiksi päivittäisissä perushoitotilanteissa nimeämällä asioita, esineitä ja toimintaa. Käytämme myös kuvia kielen kehityksen tukemiseen, esimerkiksi päivän toiminta kuvina. Lasta kiinnostaa kaikki, mitä ympäristössä on, esimerkiksi kuvat, kirjaimet, sanat, tekstit, kirjallisuus ja ennen kaikkea leikkiminen.

Lapsen vuorovaikutustaidot kehittyvät parhaiten leikissä. Annamme lapselle aikaa leikkimiseen sekä sisällä että ulkona. Selkeät leikkipaikat, esimerkiksi kotileikki-tila, luovat lapselle mieluisan ja virikkeellisen leikkiympäristön. Leikkipaikat ja leikit on nimetty kuvasymbolein. Havainnoimme lapsen kielen kehitystä. Keskustelemme vanhempien kanssa ja olemme yhteistyössä erityistyöntekijöihin (kiertävä erityislastentarhanopettaja, neuvola ja puheterapeutti), jos lapsi tarvitsee tukea kielen kehitykseen.

4.4 Lapsille ominaiset toimintatavat

Lapselle ominaiset toimintatavat ovat leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja taiteellinen kokeminen.

4.4.1 Leikkiminen

Päivähoitoyksikkö Kuminassa leikkiminen on keskeinen osa varhaiskasvatusta. Pienet leikkihetket syntyvät missä ja milloin vaan. Pienen lapsen pitää saada kosketella ja tutkia esineitä. Leikit ovat usein lyhytkestoisia ja vaihtuvia, mutta pyrimme varaamaan leikille riittävästi keskeytymätöntä aikaa. Kannustamme lasta pitkäkestoiseen leikkiin ja tuemme lapsen sosiaalisia leikkivalmiuksia.

Leikin onnistumisen kannalta on tärkeää antaa lapselle leikkirauha. Jaamme lapset pienryhmiin ja annamme heille tilan rauhalliseen leikkiin. Jokaisessa ryhmässä on ikätasoa vastaavat leikkivälineet, jotka ovat helposti lapsen saatavilla. Pidämme leikkivälineistä huolta ja niille on omat paikat.

3-6 -vuotiaiden ryhmissä on kerran viikossa oman lelun päivä. Lelupäivä antaa leikkeihin uutta sisältöä ja rikastuttaa leikkiä. Lelupäivä lisää lasten keskinäistä leikkien etukäteissuunnittelua. Aamupiireissä monen lapsen mielipuhua on kertoa omasta lelusta ryhmän muille lapsille. Oman lelun päivä voi olla myös teemalelupäivä, jolloin lapsella on mahdollisuus tuoda yhteisesti sovittuun teemaan sopiva lelu päiväkotiin. Alle 3 -vuotiaiden ryhmissä oman lelun voi tuoda joka päivä. Pienille omat lelut tuovat turvallisuuden tunnetta ja pitävät kodin päivän aikana lapsen mielessä.

Näemme aikuisen roolin leikin tukijana ja kannustajana. Leikin pedagoginen ohjaus on tärkeää, sillä leikkiessään lapsi prosessoi kokemuksiaan ja oppii itsestään ja ympäristöstään uusia asioita. Erityisesti pienen lapsen leikissä aikuisen konkreettinen läsnäolo on tärkeää. Hän näyttää leikin mallin ja nimeää erilaisia leikkiin kuuluvia asioita. Vanhemmalle lapselle riittää, kun aikuinen auttaa lasta leikin alkuun.

Leikki on myös hyvin tärkeä osa opetuksen kokonaisuutta, joka tukee lapsen oppimista ja uusien asioiden sisäistämistä. Lapsi omaksuu ja peilaa asioita leikissä. Leikin kautta voimme seurata lapsen kehitys- ja taitotasoa. Opetamme lapsille erilaisia leikkejä ohjatun leikin kautta. Opettelemme lasten kanssa myös erilaisia laulu- ja liikuntaleikkejä.

4.4.2 Liikkuminen

Liikkuminen tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Fyysinen ja motorinen kehitys tukee lapsen liikkumista. Lapsen motoristen taitojen lisääntyessä liikunnan haasteellisuutta lisätään. Omatoiminen liikkuminen (kiipeily ja liukuminen) ja leikit (sääntöleikit ja auto-/kotileikit) kehittävät motorisia taitoja. Liikuntatuokioiden perustana käytämme perusliikuntamuotoja niin sisä- kuin ulkoliikunnassa. Musiikki on usein osana liikuntahetkiä. Talvisin harjoittelemmme vanhempien lasten kanssa luistelua. Lisäksi esikoululaiset käyvät uimakoulussa.

Liikkuminen on iloinen asia. Osallistumme syksyisin Nuori Suomi-järjestön kaksi viikkoa kestävään Vauhtivarpaat-liikuntakampanjaan. Kannustamme lasta päivittäiseen liikuntaan. Sen avulla lapsi oppii tuntemaan ja hyväksymään itsensä ja kehonsa (minäkuvan eheys).

Päiväkotimme piha-alueilla lapsella on paljon tilaa juosta ja temmeltää. Lähiympäristö on myös tärkeä osa oppimisympäristöä (metsä, pururata, leikkikenttä, urheilukenttä).

4.4.3 Tutkiminen

Kuminassa annamme lapselle mahdollisuuden tutkimiseen luomalla innostavan ja kannustavan ilmapiirin. Tarjoamme lapselle mielenkiintoista tutkittavaa, mitä voi koskettaa, pudottaa maahan, haistaa, katsoa ja maistaa. Tutkiminen on läsnä kaikkialla. Välillä tutkiminen edellyttää leikkiä, välillä kirjoihin tutustumista, joskus rakentelua tai luontoon maastoutumista. Tuemme lapsen omaa ajattelua ja ongelmanratkaisukykyä, antamalla lapsen tutkia ja oivaltaa itse, antamatta valmiita vastauksia.

4.4.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Annamme lapselle mahdollisuuden elämysten ja kokemusten saamiseen myös taiteilemalla. Kannustamme lasta itseilmaisuuksiin ja käyttämään luovuuttaan. Vapaan toiminnan aikana piirustus- ja askarteluvälineet sekä satukirjat ovat lapsen käytettävissä. Lapsi käyttää roolivaatteita leikeissään ja esityksissään. Sali mahdollistaa lapselle vapaan liikunnallisen toiminnan ja tanssin.

Autamme lasta ilmaisemaan ajatuksiaan, havaintojaan ja tunteitaan kuvallisilla keinoilla. Taiteellinen ilmaiseminen eri muodoissaan kehittää ja harjoittaa muun muassa lapsen kädentaitoja ja hienomotoriikkaa sekä monien välineiden käyttötaitoja. Omien ja ryhmätöiden avulla opetamme lasta arvostamaan omia ja muiden töitä. Onnistumisen kokemukset sekä työskentelystä että valmiista työstä vahvistavat lapsen itsetuntoa ja antavat hyvän mielen.

4.5 Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatus

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisen lapsen tullessa päiväkotiin tutustumme lapsen taustaan ja keskustelemme aloituskeskustelussa vanhempien kanssa yhteistyötavoista. Huomioimme lapsen kulttuuriin ja uskontoon liittyvät tavat käyttäytymissäännöissä, ruokatottumuksissa,

hygieniassa ja pukeutumisessa. Lapsen oma äidinkieli on perustana suomen kielen oppimiselle.

Arkipäivän toimintojen yhteydessä vahvistamme lapsen sanavarastoa ja käsitteistöä puhumalla sekä käyttämällä kuvia, esineitä sekä eleitä. Kuuntelemme, ohjaamme ja autamme lasta ymmärtämään asian. Myös ryhmän lapset auttavat ja ohjaavat toisiaan.

4.5.1 Suomi toisena kielenä -opetus

Päiväkodissämme on sekä suomea täysin puhumattomia lapsia että suomea jo jonkin verran osaavia lapsia. Tällä hetkellä lapsia on useista eri kieli- ja kulttuuriryhmistä. Täytämme jokaisesta suomea toisena kielenä puhuvasta lapsesta ”Suomen kielen taidon seurantaan monikielisille lapsille” tarkoitettua lomaketta. Vasu-keskusteluissa käymme kielen kehitystä ja siihen liittyviä asioita vanhempien kanssa läpi. Suomea toisena kielenä (S2) puhuvalle lapselle teemme kieliharava-arviointeja. Kaikille yli kolmevuotiaille tehdään Kettu-testi, jolla kartoitetaan lapsen suomen kielen osaamista. Viisivuotiaille tehdään lisäksi kielen osaamista mittaava Lumiukko-testi.

Oman äidinkielen hyvä osaaminen on perusedellytys uuden kielen oppimiselle. Kaikissa vanhempien kanssa käydyissä keskusteluissa korostamme lapsen äidinkielen tärkeyttä. Neuvomme vanhempia hakemaan sekä suomenkielistä että oman äidinkielistä materiaalia kirjastosta: kirjoja, dvd:tä ja musiikkia. Päiväkodissa tuemme samankielisten lasten keskinäistä leikkiä.

Pidämme suomea toisena kielenään puhuville lapsille S2-kielikerhoja. Kukujuen ja Vilttitossujen alle kolmivuotiaiden ryhmissä ei vielä näitä kerhoja lapsille pidetä, vaan suomen kielen opetus nivotaan arkipäivän tilanteisiin. Mimien (3-5-vuotiaat), Heinähattujen (3-5-vuotiaat) ja Nanojen (5-6-vuotiaat) ryhmissä oleville lapsille S2-kerhoa pidetään säännöllisesti kerran viikossa. Leikimme esimerkiksi nukkekodilla ja nimeämme perheenjäseniä, kodin esineitä, huoneita ja kodin askareita. Esiopetusikäiset harjoittelevat esimerkiksi ylä- ja alakäsitteitä sekä matemaattisia käsitteitä kauppaleikissä. Paikanmääreitä taas opettelemme muun muassa penkiltä alas hyppäämällä, ylös kiipeämällä, sen taakse menemällä. Koko ryhmän yhteisillä toimintahetkillä leikimme laulu-

ja liikuntaleikkejä, jotka tukevat suomen kielen kehitystä kaikilla lapsilla (esim. muistileikit eri esineillä tai vaatteilla). Näillä yhteisillä leikki- ja lauluhetkillä muut lapset antavat mallin kielenkäytöstä suomea vasta harjoittelevalle lapselle.

Hyödynnämme lapsen suomen kielen oppimisessa kaikki perushoitotilanteet (ruokailu, pukemis- ja riisumistilanteet). Kiinnitämme huomiota asioiden ja tekemisen nimeämisiin, pyrimme puhumaan selkeätä ja hyvää suomen kieltä, ja toistamaan sanoja ja lauseita useaan kertaan. Rohkaisemme lasta ilmaisemaan itseään edes yhdellä, kahdella sanalla esim. ruokailutilanteissa: ”haluan maitoa” tai aivan kielen oppimisen alkuvaiheessa vastaamaan ”kyllä” tai ”ei”. Houkuttelemme lasta keskusteluun ja kertovaan puheeseen kielitaitonsa mukaan.

4.6 Esiopetuksen toteuttaminen ja oppilashuolto

Esiopetus on osa varhaiskasvatusta. Luomme lapselle ehjän polun varhaisesta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja koulun aloittamiseen. Toiminnan pohjana käytämme Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaa (tammikuu 2005). Esiopetuksen toiminta-aika päiväkodissamme on klo 8.30-12.30.

Luomamme varhaiskasvatuksen ympäristö soveltuu myös esiopetukseen. Esiopetuksen aikana rauhoitamme ryhmähuoneen oppimiselle, pohdinnalle ja keskustelulle. Pöytien ryhmittelyllä tuemme pari- ja ryhmätyöskentelyä. Pienryhmien leikki- ja toimintatilanteilla erillisissä tiloissa vahvistamme lapsen itsenäisyyttä ja omatoimisuutta.

Päiväkodissamme esiopetus on leikinomaista ja lapsikeskeistä. Viikoittaiseen ohjelmaan kuuluu kädentaitoja, liikuntaa ja musiikkia. Esiopetus sisältää myös ohjattuja leikkejä sekä tutkimista ja havainnointia. Näiden lisäksi kahtena päivänä viikossa teemme kirjallisia tehtäviä, joiden pääpaino on esiopetuskirjassa. Vuoden kuluessa keskustelemme lasten kanssa sekä kyselemme heiltä näkemyksiä ja toiveita toiminnasta.

Esiopetuksen sisältöalueet ovat Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelman (2005) mukaiset kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja

luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri. Opetussuunnitelma asettaa toiminnalle yleiset tavoitteet ja avaa esiopetusikäisen lapsen maailmaa. Yhdessä eri yhteistyötahojen, kuten kotien, koulujen ja eri ammattilaisten kanssa, tuemme lapsen kehitystä ja kasvua, sekä turvaamme luontevaa siirtymistä kouluun.

Perusopetuslain mukainen oppilashuolto on osa lapsen tukemista esiopetuksessa. Kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto), päiväkodin johtaja ja esiopetusryhmän opettaja keskustelevat esiopetusvuoden alussa jokaisesta esikoululapsesta. Kelto antaa ohjeita mahdollisten erityistä tukea tarvitsevien lasten esiopetuksen toteuttamiseen.

4.6.1 Terveys

Ohjaamme terveyteen liittyviä asioita päivittäisten toimintojen yhteydessä. Opetustuokioissa kerromme lapsille terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Ohjaamme lasta huomioimaan omaan ja toisten turvallisuuteen vaikuttavia asioita. Emme hoida päiväkodissamme tarttuvia tauteja sairastaa lapsia, vaan ohjaamme hänet kotihoitoon. Tarvittaessa annamme vanhemmille hoito-ohjeita sairastuneen lapsen hoitoon. Pidämme kirjaa lasten sairauksista; kuukausittaiset raportit lähetetään Helsingin kaupungin ympäristökeskukseen.

Lapsi käsittelee ja oppii terveyteen liittyviä asioita leikkiessään. Esimerkiksi lääkrileikissä hän oppii aluksi aikuisten ohjaamina erilaisia terveyteen liittyviä käsitteitä (taudit ja hoitovälineet). Välineitä tutkimalla ja kokeilemalla lapsi oppii miten ne toimivat ja mihin niitä käytetään. Lisäksi hän oppii toimimaan erilaisissa rooleissa, kuten lääkrinä ja potilaana.

Ruokailu

Palma (Helsingin kaupungin liikelaitos) valmistaa Kuminan keittiössä monipuolisia ja terveellisiä aterioita. Ryhmä Neilikkaan lounas ja välipala tulevat valmisruokina. Opetamme lapselle hyviä ja terveellisiä ruokatottumuksia. Ruokailuajamme ovat säännölliset, päivä sisältää aamupalan, lounaan ja välipalan. Rohkaisemme lapsia maistamaan ruokia ja tutustumaan uusiin ruokalajeihin. Opetamme hyviä ruokailutapoja ja oman annoskoon arviointia.

Hygienia

Tavoitteenamme on, että lapsi oppii pitämään huolta omasta hygieniastaan ja suoriutumaan wc-toimista itsenäisesti. Vanhemmat huolehtivat lapsen käsienspesusta tuodessaan hänet päiväkotiin. Opetamme lasta pesemään kätensä myös päivän aikana wc-käyntien, ulkoilun ja työtehtävien jälkeen sekä ennen keittiötehtäviä ja ruokailua. Käsipyyhkeet ja vuodevaatteet vaihdetaan säännöllisesti. Mahdollisten epidemioiden aikana käytämme kertakäyttöpyyhkeitä. Tehostamme hygieniaa myös käsiendesinfiointitipoilla. Näillä toimilla pidämme flunssan ja muut virustaudit paremmin kurissa.

Ohjaamme lasta kantamaan vastuuta myös omista tavaroistaan, leluistaan, vaatteistaan ja yhteisestä siisteydestä. Huolehdimme lelujen säännöllisestä pesusta.

Lepo

Lounaan jälkeen päiväkodissamme on lepoaika. Lepoaika takaa lapselle rauhoittumisen ja riittävän unen päivän toimintojen välissä. Lapsi voi joko levätä tai nukkua päiväunet. Luemme lapsille satuja tai kuuntelemme musiikkia ryhmän ikätason mukaan.

Ulkoilu

Liikunta ja raitis ilma antavat lapselle voimia jaksamiseen. Tätä tuemme päivittäisellä ulkoilulla. Ulkoilussa on omatoimisia ja ohjattuja leikkejä. Pidämme tärkeänä turvallisuuteen liittyvien ohjeiden noudattamista myös ulkoliikunnassa.

Pukeutuminen

Pidämme huolta yhdessä vanhempien kanssa siitä, että lapsella on sään mukainen vaatetus. Ohjaamme ja autamme tarvittaessa heitä vaatevalinnoissa ja pukemisessa. Opetamme lasta huolehtimaan omista vaatteistaan, myös märät vaatteet ohjaamme laittamaan kuivumaan. Käytämme sisällä tossuja, ja asianmukaista vaatetusta eri toiminnoissa, muun muassa liikuntahetkillä. Ulkokengät jätämme pikkueteiseen. Vanhemmille ja vierailijoille on varattu kenkäsuojia, myös henkilökunta ja lapset käyttävät niitä tarvittaessa.

5 SISÄLLÖLLISET ORIENTAATIOT 1-6-VUOTIAIDEN VARHAISKASVATUKSESSA

5.1 Matemaattinen orientaatio

Matematiikkaa on joka paikassa ja se liittyy luontevana osana lapsen elämään päivittäin leikeissä, perushoidossa sekä ohjatuissa kasvatus- ja opetustilanteissa. Huomioimme eri tilanteiden mahdollisuudet oppimiseen ja annamme lapselle aikaa pohtia itse sekä keksiä ratkaisuja ohjaten lasta itsenäiseen ajatteluun, pohdintaan ja päättelyyn. Rakentelut, pelit, esikoulutehtävät, liikunnalliset leikit, tutkiminen ja taiteileminen tarjoavat lapselle mahdollisuuden loogisen ajattelun ja matemaattisten valmiuksien kehittämiseen. Toiminnassa harjaantuminen, asiayhteyksien oivaltaminen ja uuden oppiminen tuottaa lapselle mielihyvää ja onnistumisen kokemuksia.

Muun muassa piirtäminen, maalaaminen, muovaileminen, askarteleminen, ompeleminen ja käsityöt auttavat lasta hahmottamaan mittasuhteita, geometrisiä muotoja ja harjaannuttavat ilmaisemaan itseään visuaalisesti. Lapsi rytmittää laulamista taputtamalla ja soittamalla rytmisoittimia. Aamupiirissä katsomme kuinka paljon lapsia on paikalla, mikä viikonpäivä, kuukausi, vuodenaika, vuosi ja kuinka mones päivä sekä millainen sää on tänään. 4-6 – vuotiaat lapset toimivat vuorollaan apulaisina ruokailutilanteissa ja osallistuvat pöytien kattamiseen sekä ruokien esille laittamiseen yhdessä aikuisen kanssa. Pienten lasten perushoitotilanteissa lapset laskevat oppien asioita, kaksi jalkaa – kaksi kenkää, kuinka monta sormea on.

5.2 Luonnontieteellinen orientaatio

Lapsi on luontaisesti kiinnostunut ympäristöstään, minkä vuoksi ympäristön ja luonnon havainnointi ovat osana jokapäiväistä toimintaa. Tutkimme päivittäin viikonpäivien, vuodenaikojen ja sään vaihteluja sekä niiden tunnusmerkkejä, jolloin lapsen on helpompi esimerkiksi pukea sään mukainen vaatetus. Alle 3-vuotiaiden ryhmissä tutkiminen on enemmän aikuisen kerronnan varassa, kun taas vanhempien lasten ryhmissä lapset itse

kertovat säätilan ja viikonpäivien muutoksista. 5-6-vuotiaiden ryhmissä käsitellään aiempien lisäksi myös päivämääriä ja kuukausia.

Teemme lähiympäristöön havainnointiretkiä, joilla tutkimme eläinten jälkiä; jäniksen, lintujen, koiran, oravan ja hiiren jäljet ovat tulleet tutuiksi. Etsimme lintujen pesiä sekä jälkiä eläinten ruokailusta. Päivähoitoyksikön toimipisteet sijaitsevat alueella, jolla metsät ja pellot tarjoavat loistavat ulkoilumahdollisuudet. Kuminan ympäristössä on metsäalue, jonka eläimet (fasaanit, rusakot ja oravat) kiinnostavat ja ilahduttavat lapsia päivittäin. Pidemmillä retkillä käymme ”pururadalla”, jota ympäröivässä metsässä tutkimme erilaisia luonnonilmiöitä, maistellaan marjoja ja haistellaan sieniä. Juokseminen, hyppiminen ja kulkeminen epätasaisessa maastossa kehittävät motoriikkaa ja tasapainoa. Retkellä opetamme lapsia kuuntelemaan ja noudattamaan aikuisten ohjeita, mikä on haastavampaa kuin päiväkodin rajatulla pihalla.

Tutustumme lasten kanssa luonnonmateriaaleihin, joita keräämme retkiltämme. Kepit, kivet, kävyt, sammalet ja lehdet ovat mukana lasten leikeissä. Askartelemme, maalaamme ja piirrämme luonnonmateriaaleista ja luonnon maisemista. Esimerkiksi syksyllä lehtien upeat värit voivat olla maalaustuokion teemana. Esiopetusikäiset lapset lajittelevat ja luokittelevat materiaaleja elottomiin ja elollisiin.

Ympäristön tutkiminen liittyy kiinteästi vuodenaikojen vaihteluun ja lapsen kiinnostukseen niitä kohtaan. Talvella tutkimme lunta ja jätää. Keväällä ja kesällä lapset seuraavat innokkaasti päiväkodin pihalta löytyviä ötököitä, keräilevät niitä astioihin ja havainnoivat niiden liikkumista.

Vanhemmat lapset hakevat luonnosta ja eläimistä tietoa kuva- ja tietokirjoista. Kirjallisuutta on valmiina päiväkodissa. Lisäksi lainaamme sitä kirjastosta ja lapset voivat tuoda kirjoja kotoa. Lasta kiinnostavat ympäristöön liittyvät asiat näkyvät lasten leikeissä.

Retkillä kiinnitämme huomiota ympäristön siisteyteen ja sen suojelemiseen; otamme mukaan kassin, johon keräämme roskia. Päiväkodilla lajittelemme ongelmajätteet, biojätteet, energiajätteet sekä paperi- ja kartonkiroskat.

Kaikki toiminta päiväkodissa on osa meidän kulttuuriamme ja sen lisäksi tutustumme erilaisiin lapsille suunnattuihin kulttuurikohteisiin ja –tapahtumiin (näyttelyt, museot, teatterit, elokuvat ja konsertit). Päiväkodilla on lisäksi joka kevät koko talon yhteinen kevätretki.

Tutustumme lasten kanssa ensin lähiseutuun ja sen jälkeen mahdollisuuksien mukaan myös Helsingin kulttuurikohteisiin. Otamme huomioon suomalaiset perineet, vuoden kiertokulun ja siihen liittyvät juhlat. Itsenäisyyspäiväjuhlaa vietämme siististi pukeutuen juhlapuheen ja tanssin merkeissä. Laskiaisena käymme perinteisesti pulkkamäessä. Helmikuussa vietämme Kalevalan päivää yhteislauluhetkellä, laulamme perinneleikkilauluja ja luemme kansansatuja (mm. Lasten Kalevala). Myös ruokailussa huomioimme suomalaiset perinnejuhlat ja -ruuat (esim. joulu, laskiainen, pääsiäinen).

5.4 Esteettinen orientaatio

Päiväkodissamme annamme lapsille mahdollisuuden luovaan toimintaan eri taiteenalueilla, musiikissa, kuvallisessa ilmaisussa, kädentaidoissa, sanataiteessa ja draamassa. Taidekasvatus tarjoaa lapsille monipuolisia elämyksiä.

Kädentöissä tärkeää on itsensä ilmaiseminen ja oman osaamisen harjoittaminen. Päiväkodissa opetamme lapselle kuvallisen ilmaisun ja kädentaitojen perusasioita. Näitä taitoja ovat esimerkiksi kynäote, saksilla leikkaaminen, pujottelu, leipominen ja muovailu. Kädentöissä harjaannutetaan käden ja silmän koordinaatiota sekä hienomotoriikkaa.

Kuvataiteessa välineillä ja materiaaleilla on tärkeä merkitys. Lapsen kanssa kokeilemme ja havainnoimme eri työtapojen ja työvälineiden käyttöä. Askartelussa käytämme paljon luonnosta saatavia ja kierrätysmateriaaleja.

Musiikki on osa kaikkea toimintaa, ryhmien musiikkituokioiden lisäksi järjestämme koko päiväkodin yhteisiä lauluhetkiä. Herätämme lapsen kiinnostusta musiikkia ja musisointia kohtaan. Annamme lapselle myös mahdollisuuden tulkita ja ilmaista tunteitaan musiikin avulla. Haluamme säilyttää laulu- ja leikkiaperinnettä.

Päivän aikana käytämme loruja, riimejä, arvoituksia ja sanaleikkejä. Lapset kuuntelevat mielellään myös tarinoita ja keksivät niitä itse.

Myös draaman avulla annamme tilaa lapsen luovalle ilmaisulle. Lapsilla on käytössä roolivaatteita leikkeihin. Nukketeatteri, pöytäteatteri, sekä lasten ja aikuisten esitykset rikastuttavat lapsen kokemusmaailmaa.

5.5 Eettinen ja uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

Opetamme lapselle hyviä tapoja ja toisten ihmisten huomioimista. Lapset oppivat toisiltaan ja me aikuiset toimimme lapselle mallina, miten huomioidaan ja kuunnellaan toisia. Anteeksipyytäminen ja anteeksiantaminen ovat myös asioita, joita lapsi opettelee. Sovimme yhdessä toimimisen säännöistä ryhmissä sekä harjoitteleme sääntöjen ja sopimusten noudattamista. Onnistumisen kokemukset ja positiiviset elämykset vahvistavat lapsen itsetuntoa. Kehumme lasta ja huomioimme hänen onnistumiset.

Teemme yhteistyötä Malmin seurakunnan kanssa joulun ja pääsiäiskirkon merkeissä. Päiväkodin vanhimmat lapset käyvät Puistolankirkossa ja nuoremmat Tapulikaupungin seurakuntakodilla. Päiväkodillamme on yhteyshenkilö, joka on mukana suunnittelemassa yhteisiä tapahtumia.

Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatiomme perustuu kristillisille arvoille, tavoille ja perinteille. Uskonottomille tai muita uskonkuntia edustaville lapsille järjestämme päiväkodilla korvaavaa ohjelmaa silloin, kun he eivät osallistu uskonnollisesti painottuneeseen toimintaamme. Korvaavaa toimintaa ovat mm. pienet retket, askartelu, satuhetki tai musiikkituokio.

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja päivähoidon välistä yhteistyötä. Tärkein yhteistyöväline kasvatuskumppanuudessa on päivittäiset keskustelut lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Lapsen tullessa päivähoitoon tai esiopetukseen käymme aloituskeskustelun. Sen ja vuoden mittaan käytävien keskustelujen tulokset kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Osana kasvatuskumppanuutta pidämme syksyisin vanhempainiltoja.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (Lapsen vasu) on lapsen henkilökohtainen kasvatussuunnitelma, jossa näkyy yhdessä vanhempien kanssa mietittyjä lapsen elämän ja kehityksen merkityksellisiä vaiheita, vahvuudet ja mahdolliset tuen tarpeet kuluvalle toimikaudelle. Varhaiskasvatussuunnitelmassa huomioidaan myös lapsen toiveet. Jokaiselle esiopetusikäiselle tehdään Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (Leops) yhdessä vanhempien ja lapsen kanssa.

Aluksi käydään aloituskeskustelu sitä varten laaditun lomakkeen mukaan. Perheelle tarjotaan mahdollisuutta kotona tapahtuvaan aloituskeskusteluun. Tutustumisjakson aikana lapsi ja perhe tutustuvat päiväkotiin, hoitajiin, toisiin lapsiin sekä varhaiskasvatukseen. Parin kuukauden kuluttua käymme vasu-keskustelun, joka on mahdollista pitää myös kotona. Vasu-keskustelussa sovimme lapsen varhaiskasvatuksen keskeisistä piirteistä tulevan vuoden aikana. Lapsen vasukeskustelun käymme vuosittain. Leopsiin kuuluvat keskustelut pidämme toimintakauden alussa ja lopussa. Leops-lomake siirtyy kouluun vanhempien kirjallisella luvalla.

Lapsen vasun ja leopsin yhdessä tekeminen hyvässä vuorovaikutuksessa luo pohjan kasvatuskumppanuudelle. Luottamuksellisen suhteen luominen vanhempiin on ensiarvoisen tärkeää ja samoin vanhempien tieto lapsestaan. Vanhempien tutustuessa henkilökuntaan, keskustelu avautuu ja luo pohjan luottamukselliseen kasvatuskumppanuussuhteeseen.

Päiväkotimme tekee yhteistyötä monien eri tahojen kanssa. Päiväkodin kiintein yhteistyökumppani ovat lapsen vanhemmat. Heidän asiantuntemuksensa oman lapsensa suhteen on ensiarvoisen tärkeää. Yhteistyö kodin kanssa on sekä vapaamuotoista että tavoitteellista. Päivähoitoalueen kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto) ja suomi toisena kielenä-lastentarhanopettaja (S2-opettaja) vierailevat päiväkodissamme syksyisin kartoittamassa lapsiryhmien tarpeita ja konsultoivat tarvittaessa päiväkotimme henkilöstöä.

Olemme yhteistyössä Puistolän terveysaseman ja neuvolan kanssa. Päivähoidolla ja neuvolalla on yhteiskäytössä 3- ja 5-vuotislomakkeet. Päiväkoti täyttää oman arvionsa lapsen kasvusta ja kehityksestä ja vanhemmille annetaan oma lomake lapsensa arvioimiseen. Vanhemmat toimittavat lomakkeen 3- ja 5- vuotistarkastuksen yhteydessä neuvolaan. Neuvola tekee omat merkintänsä lomakkeeseen ja vanhemmat palauttavat lomakkeet takaisin päiväkotiin. Vanhempien kanssa sovimme tarvittavista jatkotoimenpiteistä. Neuvolaan olemme yhteydessä vanhempien kanssa sovitulla tavalla. Tarvittaessa toimimme yhteistyössä hammashoitolan, perheneuvolan, lastensuojelu- ja sosiaalityöntekijöiden, puhe-, toiminta- ja fysioterapeutin kanssa. Lähialueen päiväkodit, leikkipuistot, kirjasto sekä seurakunta kuuluvat myös yhteistyökumppaneihimme.

Päiväkoti Kuminalla ja Maatullin ala-asteella on yhteistoimintasuunnitelma, joka sisältää yleiset periaatteet yhteistyöstä. Käytännön yhteistyö lukuvuodelle sovitaan syksyllä yhteistyöpalaverissa. Esiopetusryhmällä on oma kummiluokka, jossa esikoululaiset käyvät tutustumassa koulussa olemiseen. Tavoitteena on tehdä koulu tutuksi paikaksi lapselle ennen koulun aloittamista. Käynnit muissa lähialueen kouluissa sovimme lukuvuoden aikana. Ensio-verkosto toimii koko Helsingin tasolla esiopetuksen kehittäjänä ja seuraajana. Ensio-ryhmän yhdyshenkilönä toimii ryhmän esiopetuksesta vastaava opettaja.

7 LAPSEN TUKEMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

Varhaiskasvatuksessa havainnoimme lasta päivittäin ja pyrimme huomaamaan lapsen tuen tarpeen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tuen tarpeen huomattuamme reagoimme siihen välittömästi ja keskustelemme asiasta vanhempien kanssa. Tuen tarve voi tulla esille myös vanhempien aloitteesta, esimerkiksi aloituskeskustelussa ja jokapäiväisissä kuulumisten vaihdoissa.

Jokaisella lapsella on jossain kehityksensä vaiheessa jonkinlaisen tuen tarvetta. Usein tukea tarvitaan normaaliin kasvuun ja kehitykseen liittyviin asioihin. Pienellä lapsella tuen tarve voi olla esimerkiksi kuivaksi oppiminen, isommalla lapsella tuen tarve voi liittyä esimerkiksi kaverisuhteisiin.

Vasukeskustelussa vanhempien kanssa käymme läpi lapsen tuen tarvetta ja kerromme yhteistyökumppaneista, esimerkiksi neuvola, kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto) ja puheterapia. Kaikista lasta koskevista asioista sovimme yhdessä vanhempien kanssa.

8 DOKUMENTOINTI, ARVIOINTI JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Dokumentointi ja arviointi ovat osa jokapäiväistä työtämme.

Dokumentointi alkaa perheen hakiessa päivähoitopaikkaa. Johtaja kirjaa palvelusuunnitelmaan hoidon tarpeen ja päivähoitopaikkatoivomuksen sekä lähettää kirjallisen päivähoitopäätöksen vanhemmille. Lapsen päivähoidon alkaessa käymme

aloituskeskustelun. Pidämme sen vanhempien valinnan mukaan joko lapsen kotona tai päiväkodissa. Aloituskeskustelussa kerromme perheelle päiväkodin toiminnasta ja vanhemmat kertovat lapsestaan.

Lapselle tehdään muutaman kuukauden kuluessa aloituksesta varhaiskasvatussuunnitelma, jota päivitetään jatkuvasti. Vanhempien kanssa tehtävään varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan mm. lapsikohtaisia varhaiskasvatuksen tavoitteita, lapsen tapoja, vahvuuksia ja vahvistettavia alueita sekä yhteisesti sovittuja kasvatuskäytäntöjä. Näiden tietojen avulla mukautamme toimintaamme. Jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa arvioimme vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa. Päivittäin kerromme vanhemmille havaintojamme lapsesta ja päivän kuulumisista.

Erityistä tukea tarvitsevalle lapselle laadimme kuntoutussuunnitelman, jossa näkyy tuen tarve, tavoitteet ja seuranta. Neuvolakäyntiä varten täytämme 3- ja 5-vuotis-seurantalomakkeet, joihin kirjaamme tietoja lapsen kasvusta ja kehityksestä.

Dokumentoimme lapsiryhmän toimintaa, kirjaamalla esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelman, viikko-ohjelman ja kuukausisuunnitelman sekä tapahtumakalenterin syksyksi ja kevääksi. Arvioimme toimintaa vähintään joka toimintakauden alussa uutta toimintasuunnitelmaa tehdessämme. Jokainen tiimi arvioi oman ryhmän toimintaa

useammin, tarpeen mukaan, esimerkiksi juhlien tai retkien jälkeen. Myös arkipäivän toimivuutta arvioimme jatkuvasti ja tarvittaessa muutamme käytäntöjä paremmin toimiviksi. Jokaisella lapsella on oma kasvunkansio, johon keräämme lapsen tekemiä töitä sekä valokuvia.

Päivähoidon asiakastyytyväisyyskyselyjä tehdään syksyisin päivähoiton aloittaneille perheille ja näiden pohjalta saamme tietoa perheiden tyytyväisyydestä päiväkodin toimintaan. Palautteiden perusteella kehitämme toimintaamme.

Sosiaaliviraston teettämät työhyvinvointikyselyt antavat viitteitä työntekijöiden työhyvinvoinnista ja osaamisesta. Keskustelemme kyselyn tuloksista työyhteisössä ja

kehitämme niiden pohjalta työtämme. Työterveyshuolto lähettää työntekijöille ajoittain terveystarkastuksen, jonka palaute lähetetään työntekijälle.

Viikoittaiset palaverit, sekä koko henkilökunnan viikkopalaveri (vipa), että jokaisen tiimin omat tiimipalaverit kirjaamme muistiin. Kaksi kertaa vuodessa pidämme henkilökunnan kehittämispäivän, jolloin arvioimme mennyttä, suunnittelemme tulevaa ja opimme uutta. Esimiehen kanssa käymme henkilökohtaisen kehityskeskustelun vuosittain.

Käymme säännöllisesti koulutuksissa hankkimassa lisää tietoa lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvistä asioista sekä mm. turvallisuudesta.